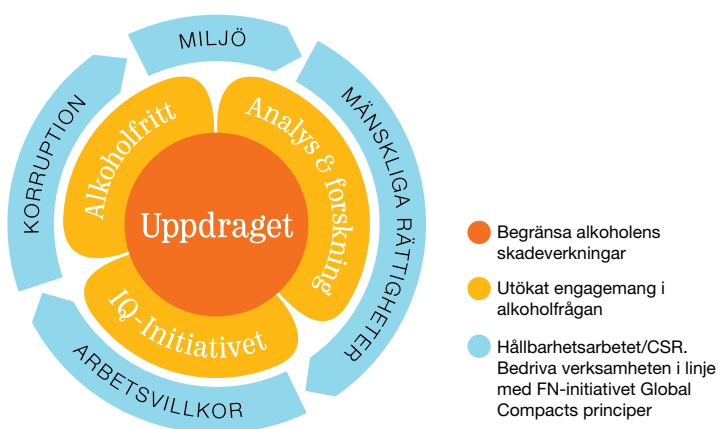

GRI-bilaga till Ansvarsredovisning 2008

Det här är en bilaga till Systembolagets Ansvarsredovisning 2008 som kompletterar information gällande Systembolagets hållbarhetsredovisning enligt GRI:s riktlinjer. Bilagan innehåller:

- Tabell över appliceringsnivå.
- Kompletterande beskrivning av hur vi avgränsar hållbarhetsredovisningen.
- Beskrivning av det nordiska alkoholmonopolsamarbetet för en socialt och miljömässigt hållbar dryckesleverantörskedja.
- Förklaringar och kompletteringar till de GRI-indikatorer Systembolaget redovisar.
- Global Compacts tio principer.

Vi delar upp vårt samhällsansvar i tre integrerade arbetsområden; vårt alkoholpolitiska uppdrag, vårt utökade engagemang i alkoholfrågan och vårt CSR-arbete (Corporate Social responsibility). Vårt alkoholpolitiska uppdrag är grunden till vår existens och kärnan i vår verksamhet. Utöver det alkoholpolitiska uppdraget arbetar Systembolaget med ett utökad engagemang i alkoholfrågan. Under 2008 innebar engagemanget stöd till analys och alkoholforskning, kommunikation av alkoholfria alternativ liksom att via Systembolagets dotterbolag IQ-initiativet, lyfta fram goda exempel på smartaförhållningssätt till alkohol. Inom ramen för Systembolagets samhällsansvar ryms även det arbete vi genomför i syfte att utföra vårt uppdrag på ett socialt, etiskt och miljömässigt ansvarsfullt sätt. Vi använder CSR som ett samlande begrepp för detta arbete och använder FN-initiativet Global Compacts tio principer för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och korruption som ramverk för det.

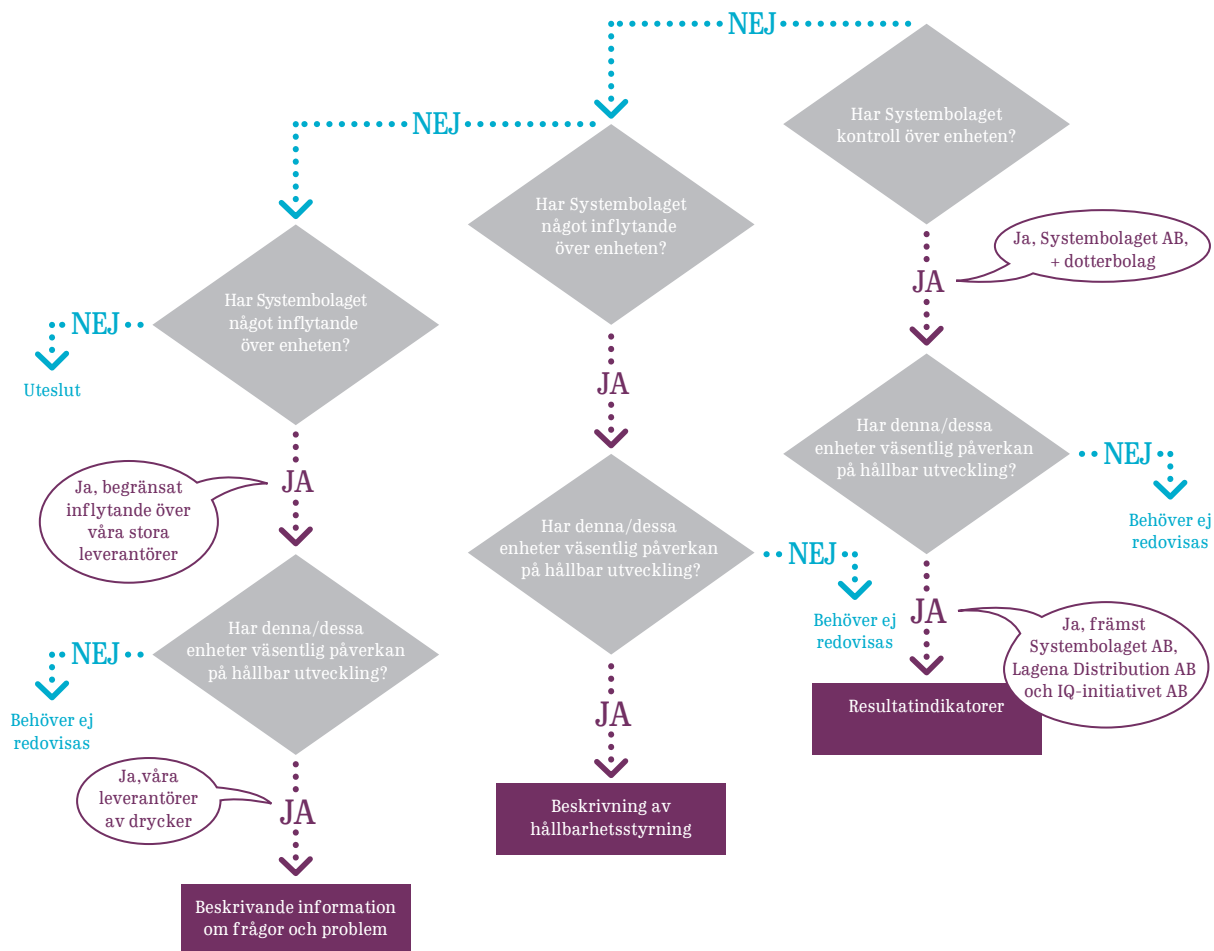
Appliceringsnivå:

Systembolaget har upprättat hållbarhetsredovisningen i enlighet med GRI:s nivå C+.

Tillämpningsnivå	C	B	A
GRI:s redovisningskrav	C+ = Med bestyrkanderapport	B+ = Med bestyrkanderapport	A+ = Med bestyrkanderapport
Beskrivningar av organisationens profil	Redovisa kriterierna 1.1, 2.1 – 2.10, 3.1 – 3.8, 3.10 – 3.12, 4.1 – 4.4, 4.14 – 4.15	Redovisa alla kriterier	Redovisa alla kriterier
Beskrivningar av angreppssätt för varje indikatorkategori	Krävs ej	Krävs för varje indikatorkategori	Krävs för varje indikatorkategori
Redovisning av kärmindikatorer	Redovisa minst 10 indikatorer varav minst en från varje kategori; social, ekonomi och miljö	Rapportering av minst 20 indikatorer varav minst en från varje kategori; ekonomi, miljö, mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden, samhälle och produktansvar	Med hänsyn till varje indikatorns betydelse, redovisa samtliga kärmindikatorer eller förklara varför vissa inte redovisas.

Redovisningens avgränsningar

Hållbarhetsredovisningen för verksamhetsåret 2008 omfattar moderbolaget Systembolaget AB, de helägda dotterbolagen Lagena Distribution AB och IQ-initiativet AB och AB K14 Näckströmsgatan och avser samtliga bolags verksamhet i Sverige. Uppgifter från Systembolaget Fastigheter AB redovisas till och med 2008-03-31. Det är verksamheter där Systembolaget utövar kontroll över finansiella och operativa policys och rutiner. Grundprincipen är att alla dessa enheter representeras i varje prestandaindikator. Avvikelser från detta redovisas i samband med varje prestandaindikator alternativt i GRI-tabellen nedan.

Det finns idag inga enheter där Systembolaget har betydande inflytande på finansiella och operativa policys och rutiner. Däremot har Systembolaget inflytande på våra leverantörer via våra avtal och B2B-relationer med dem. När vi pratar om leverantörer menar vi i dagsläget främst våra dryckesleverantörer eftersom de står för de största inköpen hos oss och därmed kan ses som de mest väsentliga ur hållbarhetssynpunkt. För att visa en heltäckande bild av Systembolagets arbete för en hållbar utveckling i dryckesleverantörskedjan redovisar vi därför det arbetet i en beskrivande form.

Det nordiska CSR-samarbetet

Målet med det nordiska alkoholmonopolsamarbetet som inleddes i mars 2008, är att tillsammans arbeta för en miljömässigt, socialt och etiskt hållbar dryckesleverantörskedja. En framgångsfaktor i det arbetet anser vi i de nordiska alkoholmonopolen är att arbeta stegvis och över tid för att på så vis ge både små och stora leverantörer förutsättningar att hinna med att förändra sina verksamheter i än mer hållbar riktning. I det nordiska monopolsamarbetet har vi under året utarbetat en femårig mål- och strategitrappa där varje steg innebär ett nytt åtagande för både Systembolaget och leverantörerna. Stommen i mål- och strategitrappan är de nordiska monopolens uppförandekod som utgår från FN-initiativet Global Compacts principer för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och korruption. På steg 1 som motsvarar år 2009 är åtagandet att respektive monopol och leverantörer för

en dialog om det egna, men även hela leverantörskedjans, CSR-arbete. Genom dessa dialoger ska även uppförandekoden utvecklas. På steg 2 år 2010 fortsätter dialogerna samtidigt som engagemanget utökas till att leverantörerna i skrift informerar monopen om sitt pågående CSR-arbete inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och korruption. På steg 3 år 2011 utökas åtagandet till att omfatta att uppförandekoden biläggs Systembolagets och de övriga monopolens inköpsavtal. Steg 3 följs av att både Systembolaget, de övriga nordiska monopolen och leverantörerna arbetar aktivt med uppföljningen av efterlevnaden av uppförandekoden liksom av att aktivt på olika sätt försöka komma till rätta med eventuella problem som har bäring på CSR (steg 4 och 5). Målet är att 2013, när samtliga fem steg är tagna, ha uppnått ett fungerande hållbarhetsarbete som gör skillnad.

Det nordiska monopolsamarbetets mål- och strategitrappa

Innehållsförteckning för GRI

Rapportens omfattning samt sidhänvisning redovisas enbart för de indikatorer vi har valt och för de upplysningar som krävs enligt nivå C.

	Rapporteras helt eller delvis	Sidhänvisning
PROFIL		
1 Strategi och analys		
1.1	Kommentar från Vd	Helt 10–15
1.2	Beskrivning av påverkan, risker och möjligheter	
2 Organisationen		
2.1	Organisationens namn	Helt 117 m fl
2.2	Huvudsakliga varumärken, produkter och tjänster	Helt Flik, 2, 8, 26, 30-31
2.3	Organisationsstruktur	Helt 56
2.4	Huvudkontorets lokalisering	Helt 86
2.5	Länder där organisationen är verksam	Helt 124
2.6	Ägarstruktur och bolagsform	Helt 58–59, 86
2.7	Marknader	Helt 26, 27
2.8	Bolagets storlek	Helt 77, 78, 124 m fl
2.9	Större förändringar under redovisningsperioden	Helt 15, 27, 71, 126
2.10	Erhållna utmärkelser under räkenskapsåret	Helt GRI-bilaga
2.10	<i>Kommentarer och kompletteringar till indikatorer och upplysningar</i> <i>Dotterbolaget IQ har fått utmärkelsen Silverägg till IQ:s film "Säg emot" i Reklamförbundets guldäggstävling, april 2008. IQ:s film "Rus" utsågs dessutom till Månadens film av tidningen Resumé i november 2008. I övrigt inga utmärkelser under 2008.</i>	
3 Rapporteringsparametrar		
Redovisningsprofil		
3.1	Redovisningsperiod	Helt 117
3.2	Senaste redovisningen	Helt 117
3.3	Redovisningscykel	Helt 117
3.4	Kontaktperson för rapporten	Helt Omslagets insida
Redovisningens omfattning och avgränsningar		
3.5	Process för att definiera redovisningens innehåll	Helt 16–17, 48, 117–118
3.6	Redovisningens avgränsningar	Helt 117, GRI-bilaga
3.7	Begränsningar av omfattningen eller avgränsningen	Helt 117, GRI-bilaga
3.8	Redovisningsprinciper för samägda bolag, dotterbolag, osv.	Helt 117, GRI-bilaga
3.9	Mätmetoder och beräkningsgrunder	
3.10	Förklaring till korrigeringar från tidigare rapporter	Helt 117, GRI-bilaga
3.11	Väsentliga förändringar i omfattning, avgränsning eller mätmetoder jämfört med tidigare års redovisningar	Helt 117, GRI-bilaga
Granskning		
3.12	Innehållsförteckning som visar var informationen för samtliga standardupplysningar av GRI går att hitta	Helt 119–121, GRI-bilaga
3.13	Policy och praxis för extern granskning	
4 Styrning, åtaganden och engagemang		
Styrning		
4.1	Styrningsstruktur	Helt 54–55, 57, 58–66
4.2	Styrelseordförandens roll	Helt 54–55, 57
4.3	Oberoende eller icke-verkställande styrelseledamöter	Helt 54–55
4.4	Aktieägarnas och medarbetarnas möjligheter att lämna förslag etc till styrelsen	Helt 36, 58–66
4.5	Ersättning till ledande befattningshavare	
4.6	Undvikande av intressekonflikter i styrelsen	
4.7	Process för krav på styrelseledamöternas kvalifikationer	
4.8	Mission, värderingar, uppförandekod etc	
4.9	Styrelsens övervakning av hållbarhetsarbetet	
4.10	Utvärdering av styrelsearbetet	

	Rapporteras helt eller delvis	Sidhänvisning
Engagemang i externa projekt		
4.11		Försiktighetsprincipens tillämpning
4.12		Externa stadgar, principer och initiativ
4.13		Medlemskap i organisationer
Intressentengagemang		
4.14	Helt	Intressentgrupper 1, 16–17, 117-118
4.15	Helt	Identifiering och urval av intressenter 16–17, 117-118
4.16		Metoder för samarbete med intressenter
4.17		Viktiga frågor som framkommit i dialog med intressenter

INDIKATORER

5 Ekonomiska indikatorer

Ekonomiska resultat		
EC1.	Helt	Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde 20, 122
EC2.		Finansiell påverkan, samt risker och möjligheter, hänförliga till klimatförändringen.
EC3.		Omfattningen av organisationens förmånsbestämda åtaganden.
EC4.		Väsentligt finansiellt stöd från det allmänna.
Marknadsnärvaro		
EC5.		Ingångslöner i förhållande till minimilöner på viktiga verksamhetsorter
EC6.		Policy och praxis, samt andelen utgifter som går till lokala leverantörer
EC7.		Rutiner för lokalanställning av personal och ledande befattningshavare.
Indirekt ekonomisk påverkan		
EC8.		Investeringar i infrastruktur och tjänster för allmänhetens nytta
EC9.	Delvis	Beskrivning av betydande indirekta ekonomiska effekter, inklusive effekternas omfattning. 4, 27–28, 126, GRI-bilaga
EC9.		<i>Kommentarer och kompletteringar till indikatorer och upplysningar</i> Vi beskriver utifrån den så kallade Holderrapporten vilka konsekvenserna skulle vara om Systembolaget inte fanns. På lokal nivå beskriver vi riktlinjerna för hur Systembolaget etablerar butiker. Avyttringen av Systembolaget Fastigheter AB och dess 102 butiker har inte påverkat Systembolagets verksamhet. För beräkning av produktionsbortfall använder vi antal ytterligare sjukpenningdagar i 2006 års nivå, män, enligt Holderrapportens scenario av försäljning i livsmedelsbutiker: 10 700 000. Omräknad till sjukpenningmånader blir siffran 355 230. Sjukpenningmånader multipliceras med genomsnittlig månadslön för män (källa SCB) med pålägg av arbetsgivaravgifter. $355 \cdot 230 \cdot (27 \cdot 100 \cdot 1,3228) = 12\,734\,251\,971,83$.

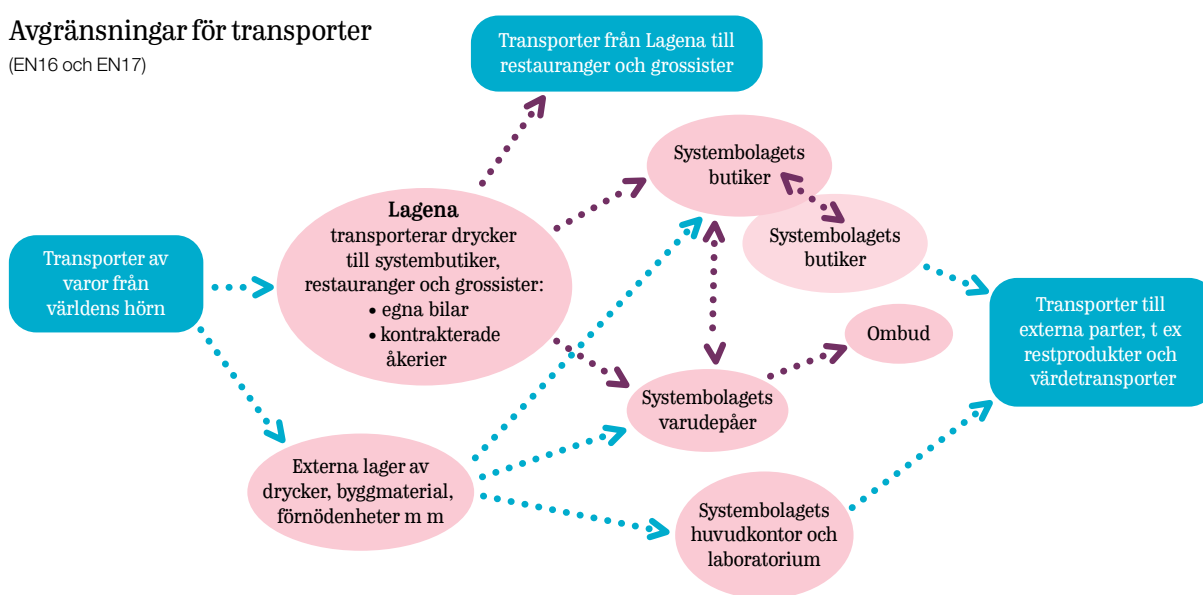
6 Miljöindikatorer

Material		
EN1.		Materialanvändning i vikt eller volym.
EN2.		Återvunnet material i procent av materialanvändning.
Energi		
EN3.		Direkt energianvändning per primär energikälla.
EN4.	Delvis	Indirekt energianvändning per primär energikälla. 49–50, GRI-bilaga
EN4.		<i>Kommentarer och kompletteringar till indikatorer och upplysningar</i> 2008 redovisas enbart elektricitet då vi inte haft möjlighet att få data avseende uppvärmning och kyla. Under 2009 ska vi undersöka möjligheten att redovisa uppgifter avseende uppvärmning/kyla. Vi redovisar inte heller hur mycket energi det gått åt att producera den energi vi förbrukat eftersom den uppgiften inte kunde levereras. Med förbrukningsel menar vi till exempel el för belysning, tvätt- och diskmaskiner, luftvärmare, varmvattenberedare och fläktar. Koncernens elförbrukning redovisas för 76 procent av totala antalet affärsheter definierat som butik, huvudkontor, kursgård och dotterbolag. För övriga finns idag ingen effektiv mätmetod. Beräkning för nyckeltalet elförbrukning (kwh/m ²) sker utifrån 66 procent av Systembolagets butiker och beräknas som ett medelvärde. I redovisningen av koncernens elförbrukning finns en liten osäkerhet på grund av tidpunkt för elavläsning och bristande systemstöd. Felkällor med störst osäkerhet har exkluderats i beräkningsunderlaget för elförbrukning kwh/m ² .
EN5.		Energi besparingar genom sparande och effektivitetsförbättringar.
Vatten		
EN8.		Total vattenanvändning per källa.
Biologisk mångfald		
EN11.		Läge och storlek av nyttjad mark, i eller intill skyddade områden eller områden med högt biologiskt mångfaldsvärde.

	Rapporteras helt eller delvis	Sidhänvisning
EN12. Väsentlig påverkan på den biologiska mångfalden i skyddade områden, eller områden med hög biodiversitet.		
Utsläpp till luft och vatten samt avfall		
EN16. Totala direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt.	Helt	50, GRI-bilaga
EN17. Andra relevanta indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt.	Delvis	50, GRI-bilaga
EN18. Initiativ för att minska utsläpp av växthusgaser, samt resultat.	Helt	50, GRI-bilaga
<i>EN16, Kommentarer och kompletteringar till indikatorer och upplysningar</i>		
<i>EN17, För indikatorer om utsläpp till luft via transporter utökar vi redovisningsenheten till att gälla de transporter vi anser att vi styr över, det vill säga dotterbolaget Lagena Distributions transporter, men även de som sker mellan våra varudepåer, butiker och ombud, vilka är helt initierade av oss. Dessa illustreras i modellen Avgränsningar för transporter nedan med pilar i lila. Övriga transporter anser vi faller utanför Systembolagets kontroll.</i>		
<i>EN18, 2008 har vi inte haft möjlighet att få heltäckande data avseende Lagenas kontrakterade transporter. Vi har inte heller haft möjlighet att få energidata avseende uppvärmning och kyla och kan därför inte heller beräkna utsläpp av koldioxid för detta. Under 2009 ska vi undersöka möjligheterna att redovisa dessa uppgifter. Eftersom redovisningsenheten är ny och det har skett förändringar inom våra interna transporter (varudepå till butik, butik till butik och varudepå till ombud) under 2008 finns det inga lämpliga jämförelsesiffror från föregående år.</i>		

Avgränsningar för transporter

(EN16 och EN17)

	Rapporteras helt eller delvis	Sidhänvisning
EN19. Utsläpp av ozonnedbrytande ämnen, i vikt.		
EN20. NO, SO samt andra väsentliga luftföroreningar, i vikt per typ.		
EN21. Totalt utsläpp till vatten, i kvalitet och recipient.		
EN22. Total avfallsvikt, per typ och hanteringsmetod.	Delvis	50–51, GRI-bilaga
<i>EN22, Kommentarer och kompletteringar till indikatorer och upplysningar</i>		
<i>Redovisningen exkluderar hushållsavfall vilket tas omhand av respektive kommun. Det finns idag ingen plan för att börja mäta vikten hushållsavfall. Rapporteringen från Systembolagets kursgård avser endast perioden januari-november 2008 och uppgiften om glasåtervinning är uppskattad. Avvikelse på grund av detta bedöms som marginell.</i>		
EN23. Totalt antal samt volym av väsentligt spill.		
Produkter och tjänster		
EN26. Åtgärder för att minska miljöpåverkan från produkter och tjänster, samt resultat.	Helt	32, 48–49, GRI-bilaga
<i>EN26, Kommentarer och kompletteringar till indikatorer och upplysningar</i>		
<i>Andelen ekologiska produkter jämfört med tidigare år har justerats för de produkter som övergått från konventionella till ekologiska under året. Även jämförelsesiffror är justerade.</i>		
EN27. Procent av sålda produkter och deras förpackningar som återinsamlas, per kategori.		
Efterlevnad		
EN28. Summan av betydande böter, och antalet icke-monetära sanktioner pga brott mot miljölagstiftning och bestämmelser.		

7 Sociala indikatorer

Anställningsförhållanden och arbetsvillkor

LA1.	Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform och region.	Helt	128, GRI-bilaga
LA1.	<i>Kommentarer och kompletteringar till indikatorer och upplysningar</i> <i>Enligt GRI bör man göra en uppdelning per region. För oss finns det idag ingen naturlig regionindelning och vi ser inte något mervärde i att skapa en sådan. Vi redovisar totalt antal anställda per 2008-12-31, det vill säga fast anställda, visstidsanställda, provanställda, vikariat och uppdragstagare.</i>		
LA2.	Totalt antal anställda och personalomsättning, per åldersgrupp, kön och region.	Helt	38, 127-128, GRI-bilaga
LA2.	<i>Kommentarer och kompletteringar till indikatorer och upplysningar</i> <i>Enligt GRI bör man göra en uppdelning per region. För oss finns det idag ingen naturlig regionindelning och vi ser inte något mervärde av att skapa en sådan. Personalomsättningen är beräknad på antal fast- och provanställda som slutade under 2008 genom antal fast- och provanställda den 2008-01-01.</i>		
LA4.	Procent av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal.	Helt	128
LA5.	Minsta varseltid angående förändringar i verksamheten, och huruvida detta är specificerat i kollektivavtal.		
LA7.	Omfattningen av skador, arbetsrelaterade sjukdomar, förlorade arbetsdagar, frånvaro samt totala antalet arbetsrelaterade dödsolyckor per region.		
LA8.	Utbildning, träning, rådgivning, förebyggande åtgärder och riskhanteringsprogram för att bistå de anställda och deras familjer eller samhällsmedlemmar beträffande allvarliga sjukdomar.		
LA10.	Genomsnittligt antal tränings- och utbildningstimmar per anställd och år, fördelat på personalkategorier.		
LA13.	Sammansättning av styrelse och ledning nedbruten på kön, åldersgrupp, minoritetsgrupptillhörighet och andra mångfaldsindikatorer.		
LA14.	Löneskillnad i procent mellan män och kvinnor per anställningskategori.	Delvis	38, 127
Mänskliga rättigheter			
HR1.	Andel och antal investeringsbeslut som inkluderar krav gällande mänskliga rättigheter, eller som har granskats utifrån mänskliga rättigheter.		
HR2.	Andel av betydande leverantörer som granskats för efterlevnad av mänskliga rättigheter, samt åtgärder.	Delvis	42, 44, 46, GRI-bilaga
HR2.	<i>Kommentarer och kompletteringar till indikatorer och upplysningar</i> <i>Vi delar upp våra leverantörer i två grupper; en för dryckesleverantörer (våta varor) och en för övriga leverantörer (torra varor). När det gäller dryckesleverantörer beskriver vi vårt nordiska CSR-samarbete samt dialog med leverantörer. För övriga leverantörer beskriver vi vilka krav vi har ställt i upphandlingar under året. Beskrivningen för övriga leverantörer omfattar i dagsläget enbart Systembolaget AB. Vi ser CSR-arbete gentemot våra övriga leverantörer som ett viktigt område, men har ännu inte kommit så långt. Vi planerar att under 2009 påbörja ett arbete med att inventera och prioritera vilka områden vi ska fokusera på samt utarbeta mål och strategi för CSR-kravställning.</i>		
HR4.	Antal fall av diskriminering, samt vidtagna åtgärder.		
HR5.	Verksamheter där föreningsfriheten och rätten till kollektivavtal kan vara hotade och åtgärder som vidtagits.		
HR6.	Verksamheter där det finns risk för fall av barnarbete och åtgärder som vidtagits.		
HR7.	Verksamheter där det finns risk för tvångsarbete och obligatoriskt arbete, och åtgärder som vidtagits.		
Samhälle			
SO1.	Utformning och omfattning av de rutiner som utvärderar verksamhetens påverkan på samhällen, inklusive inträde, verksamhet och utträde.	Delvis	2, 4, 8, 19, GRI-bilaga
SO1	<i>Kommentarer och kompletteringar till indikatorer och upplysningar</i> <i>Vi beskriver Systembolagets uppdrag att begränsa alkoholkonsumtionen i Sverige. Vi beskriver också utifrån den så kallade Holderrapporten vilka som skulle vara konsekvenserna om Systembolaget inte fanns. Vi redovisar utfall från mätning av ålderskontroll vilket kvantifierar en del av Systembolagets uppdrag.</i>		
SO2.	Andel och antal affärsenheter som analyserats avseende risk för korruption.	Helt	40, GRI-bilaga
SO2.	<i>Kommentarer och kompletteringar till indikatorer och upplysningar</i> <i>Företagsledningen genomförde under vintern 2006/2007 med hjälp av externa konsulter en riskanalys som bland annat identifierade korruption som en nyckelrisk utifrån väsentlighet och sannolikhet. Riskanalysen var övergripande och omfattar hela Systembolagets koncern, det vill säga 100 procent av butiker, huvudkontor och dotterbolag. Riskanalysen bedöms fortfarande vara giltig och utgör en grund för att, inom ramen för interrevision, kunna fokusera granskning inom de mest kritiska riskområdena. Utifrån riskanalysen genomfördes under 2007 granskning samt uppföljning med inriktning på korruptionsrisker.</i> <i>Under 2008 har granskningen fokuserats på butikernas efterlevnad av Systembolagets etiska riktlinjer. Granskningen avsåg bland annat rapporteringskanaler för eventuella oegentligheter, kontrakt med medarbetare angående kännedom och efterlevnad av de etiska riktlinjerna samt kommunikation och utbildning. Resultatet av granskningen visar att de etiska riktlinjerna i huvudsak följs. Identifierade förbättringsområden var bland annat hantering av inbjudningar till externa evenemang och underskrift samt arkivering av policydokument. Ett urval av 10 butiker gjordes, där 10 butikschefer och 28 butiksmedarbetare intervjuades. Det innebär att 2,4 procent av butikerna har granskats, men urvalet bedöms ge en övergripande bild av hur arbetet med etiska frågor utförs i butiksledet.</i> <i>Under året genomfördes även en granskning av varuförsörjningsprocessen, även denna med fokus på efterlevnad av interna regler och riktlinjer. Det som granskades var bland annat att märkesneutraliteten beaktas i enlighet med riktlinjerna och dokumentation i samband med inköpsförfarandet. Resultatet visar att riktlinjerna i huvudsak efterlevs. Förbättringsmöjligheter är bland annat ökad spårbarhet i viss dokumentation.</i>		

	Rapporteras helt eller delvis	Sidhänvisning
SO3. Andel anställda som utbildats i organisationens policyer och rutiner mot korruption.	Helt	40, GRI-bilaga
SO3. <i>Kommentarer och kompletteringar till indikatorer och upplysningar</i> <i>Antalet utbildade/informerade i externa kontakter baserar sig bland annat på antalet nyanställda under 2008 och förutsätter att Systembolagets policy att informera nyanställda om policy för externa kontakter följs.</i>		
SO4. Åtgärder som vidtagits på grund av korruptionsincidenter.	Helt	40
SO5. Politiska ställningstaganden och delaktighet i politiska beslutsprocesser och lobby- ing. Uppfyllande av lagar och förordningar		
SO8. Betydande böter och sanktioner för brott mot gällande lagar och bestämmelser. Produktansvar		
PR1. Faser i livscykel då produkters och tjänsters påverkan på hälsa och säkerhet utvär- deras i förbättringssyfte, och andelen produktkategorier som utvärderats.		
PR3. Produkt- och tjänsteinformation som krävs enligt rutinerna, samt andel av produkter och tjänster som berörs.		
PR5. Rutiner för kundnöjdhet, inklusive resultat från kundundersökningar.	Helt	24, GRI-bilaga
PR5. <i>Kommentarer och kompletteringar till indikatorer och upplysningar</i> <i>Denna indikator avgränsar vi till att omfatta Systembolagskoncernens slutkunder, det vill säga de som handlar i våra butiker. Vi kommer under 2009 att undersöka behovet av att även redovisa dotterbolagens kundundersökningar.</i>		
PR6. Program för efterlevnad av lagar, standarder och frivilliga koder för marknadskommu- nikation, inklusive marknadsföring, PR och sponsring.	Helt	8, GRI-bilaga
PR6 <i>Kommentarer och kompletteringar till indikatorer och upplysningar</i> <i>Systembolagets marknadskommunikation styrs av tillämpliga lagar, som marknadsföringslagen och alkohollagen, av Systembolagets avtal med staten och av bolagets egna interna riktlinjer för marknadskommunikation för alkoholprodukter. Riktlinjerna innebär att aktiv marknadsföring som syftar till merförsäljning av Systembolagets alkoholprodukter inte får ske.</i>		
PR9. Betydande böter för brott mot gällande lagar och regler gällande tillhandahållandet och användningen av produkter och tjänster.		

Global Compacts principer

Mänskliga rättigheter

Princip 1

Företagen ombeds att stödja och respektera skydd för internationella mänskliga rättigheter inom den sfär som de kan påverka; och

Princip 2

försäkra sig om att deras eget företag inte är delaktiga i brott mot mänskliga rättigheter.

Arbetsvillkor

Princip 3

Företagen ombeds att upprätthålla föreningsfrihet och ett faktiskt erkännande av rätten till kollektiva förhandlingar;

Princip 4

avskaffande av alla former av tvångsarbete;

Princip 5

faktiskt avskaffande av barnarbete; och

Princip 6

avskaffandet av diskriminering vid anställning och yrkesutövning.

Miljö

Princip 7

Företag ombeds att stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisiker;

Princip 8.

ta initiativ för att främja större miljömässigt ansvarstagande; och

Princip 9

uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik.

Korruption

Princip 10

Företag bör motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och bestickning.